

Szerkesztőség  
és  
kiadóhivatal:  
**KASSA**  
Kossuth Lajos-utca 16.  
★  
Szerkesztőségi  
telefon: 150. sz

# NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉS:

Helyben:  
Egy évre . . . 14— korona  
Fél évre . . . 7—  
Negyedévre . . . 3:50  
Vidéken:  
Egy évre . . . . . 20 korona  
Fél évre . . . . . 10  
Negyedévre . . . . . 5  
Egyes szám ára 4—

HIRDETESEK FELVETETNEK: A kiadóhivatalban, Kossuth Lajos-utca 16. szám alatt. (Beküldés a Fazekas-utcaáról.) Telefon 150. szám.

FELELŐS SZERKESZTŐ:  
**MURÁNYI JÓZSEF.**

Kapható minden dohánytőzsdében.  
Megjelenik délután 5 órakor

## „Kötelet a magyarok nyakára.”

Kassa, szept. 6.

Az a tüntetés, melyet a szokosisták rendeztek tegnap Fiumében, mód nélkül fölháborított bennünket. Akárhogy próbáljuk nyugodtan mérlegelni ezt a vérlázító eseményt, nem tudjuk megfékezni indulatunkat. Valóban gyalázatos dolog, hogy idegen emberek, a szláv faj képviselői itt Magyarországon tüntessenek a magyarok ellen s olyan szavakkal fejezzék ki gyűlöletüket, melyekért lámpavasra kellett volna felhuzni a magyar haza e vakmerő ellenségeit. A külföld elolvasva a fiumei botránnyt, jót nevet rajtunk. Ime, a szokosisták néhány nap előtt vendégeink voltak. Hivatalosan fogadták őket, megvendégelésben volt részük és szíves fogadtatásban részesültek a főváros területén.

És amikor itt jól kimulatták magukat, elzónáztak Zágrábba, hogy a magyarok ellen horvát gyűlöletet szivjanak magukba. Zágrábban ugyanis egy irredenta szövetség állandóan fenntartja ellenünk az ellenségeskedést és gondoskodik arról, hogy a horvátok és szlávok valahogy meg ne barátkozzanak velünk. És a magyar királyság területén megmámorosodnak a magyargyűlölettől és mikor Fiuméba megérkeznek — hová már eljutott a szokosisták tüntetésének híre — annyira elborult az elméjük, hogy féktelen gyűlöletükben már azt a nótát danolták, melynek kezdete: „Kötelet a magyarok nyakára!”

Azon kezdjük, hogy ezeket a gaz vakmerőket nem is szabadott volna Fiuméba beereszteni. Hanem az egész csordát, úgy amint érkeztek, rendőri fedezettel ki kellett volna kergetni az országból. Az ilyen bandát nem szabad egy percig sem megtűrni az ország testén. De ha már betehették lábukat Fiuméba, hogy történhetett meg, hogy Nákó gróf, aki oly kitűnő banketteket tud adni, nem képes megvédeni Fiumében a magyar állameszmét

és nem bánt el érdeme szerint a szokosisták csöcselék-hadával.

Es hol van a magyar kormány, hogy ezeket a vakmerő izgatókat, a magyarság őrvongó ellenségeit megfékezze, hogy elégtételt szerezzen a megsértett magyarságnak és példás megtorlással elejét vegye a szokosisták további tüntetésének. Erélyesen el kell bánni a haza testén élőkődő hálátlan férgekkel, legyen már egyszer vége a sok izgatásnak. És legyen vége annak az állapotnak is, hogy a dédelgetett és drága pénzen fentartott Fiume külön országotest legyen Magyarország területén. Ne legyen semmi privilégiuma, élvezzen egyenjogot a többi magyarországi városokkal és semmi kiváltságban ne részesüljön. Akkor megszűnnek a folytonos tüntetések és nem lesz alkalom olyan botránnyokra, mint aminő ez a tegnapi volt. A magyar állam tekintélyét, a magyarság vezérszerepét pedig biztosítani kell az egész ország területén és ha másként nem, hirdesse ki a kormány a statáriumot.

## Az iparismertető kiállítás.

### Felhívás a közönséghez.

A következő sorok közlésére kérettünk fel: Folyó hó 8-án nyitjuk meg a mélyen tisztelt hazafias közönség számára iparismertető kiállításunkat, melynek célja versenyképes, lelkes hazai gyári és kézműiparvállalatoknak jeles gyártmányait bemutatni és a tisztelt közönségnek érdeklődését hazai iparkészítményeink iránt élesíteni és állandósítani.

Felkérjük a hazafias közönséget és első sorban a mélyen tisztelt hölgyeket, kiknek a szíveiben a hazaszeretnek olthallan lángja magasan lobog és kik mindenért lelkesednek és mindent felkarolnak mi szeretett hazánk javára szolgál, hogy kiállításunkat meglátogatni és a látottak nyomán arról meggyőződni sziveskedjenek, hogy a magyar ipar életrevaló, versenyképes és minden jóra való magyar férfi és nő pártolására érdemes.

Ami a virágnak a harmat és a napfény, az a hazai iparnak a honfiak és honleányok szeretete és lelkesedése.

Ennek a szeretetnek, ennek a hazafias lelkesedésnek hatalmas megnyilatkozását

kérjük szerény méretű, de nagy szeretettel rendezett kiállításunk számára.

Hazafias üdvözléssel:

Kassa, 1906. szeptember 5-ikén.

A kassai kereskedelmi és iparkamara nevében:  
Siposs S. Gyula Deil Jenő s. k.  
elnök. titkár.

## A Tulipán-Szövetség nagy hangversenye.

### A hazai ipar javára.

A Tulipán-Szövetség kassai fiókja szeptember hó 9-én, vasárnap este 8 órakor a kassai Nemzeti Színházban hangversenyt rendez a hazai ipar támogatására. Ezen a hangversenyen fővárosi művészek fognak közreműködni. A hangverseny sikere a közönség érdeklődésén múlik. Remélhetőleg az nem is fog elmaradni.

A hangverseny részletes műsora a következő:

1. Prologus. „Szabad munka — szabad ország.” Irta és előadja Zempléni Árpád, a Petöfi-társaság tagja.

2. Ábrányi Kornél: „A magyar határon.” Rapszódia. Előadja Z. Révész Anikó zongoraművésznő.

3. Énekszám. Énekli: W. Krammer Teréz, a m. kir. Operaház tagja. Zongorán kíséri: Flieger József zongoraművész.

4. Dankó Pista! „Nagy Bercecsényi Miklós.” Előadja: Lányi Géza cimboraművész.

5. A Turini dalokból: „A kufsteini madarak.” Irta és előadja: Zempléni Árpád.

6. Székely Imre: „Te vagy, te vagy barna kislány”, magyar ábránd; Liszt Ferenc: XI. rapszódia; Z. Révész Anikó: Magyar etüd. Előadja: Z. Révész Anikó zongoraművésznő.

7. Lányi Géza: „Honvédkesergő.” Énekli: Papp Ferenc, a budapesti Népszínház tagja.

8. „Kuruc visszhang.” Irta és tárogató kísérettel előadja: Lányi Géza.

9. Hymnus. Előadják: a kassai összes cigányzenekarok.

— A birói függetlenség érdekében. Szegedről írják: A szegedi bírák és ügyészek az ottani és a szegedi törvényszék területén levő bírák és segédszemélyzet bevonásával 1906. évi szeptember 9-én a szegedi királyi ítélőtábla I. számú polgári tanácstermében előértekezletet tartanak, melynek célja a birói függetlenség, mint egyik

**GURSZKY JÓZSEF**  
Deák Ferenc-utca 18—20. sz.  
TELEFON: 347. SZÁM.

Vizvezetési, csatornázási, világítás és központi fűtés-berendező telepe. — Vasbutorok, ágybetétek és sodronyfonott munkák. — Ércfényező kemencék. Kivánatra tervet és költségvetést csinálók.

alkotmánybiztosíték erkölcsi és anyagi előfeltételeinek biztosítása. Ennek a mozgalomnak közelebbi célja az is, hogy a szegedi és szolnoki bírói kar sürgetései folytán Horváth Ferenc budapesti kir. törvényszéki elnök folyó hó 16-ikára Budapestre összehívja azt az állandó bizottságot, melyet még az 1903. évi bírói kongresszus küldött ki. Most a szegedi bírói kar a megváltozott viszonyok folytán előállt s főként a közelmúlt politikai események következtében aktuálissá lett, a bírói függetlenségre vonatkozó alkotmánybiztosítékok jellegével bírói törvényhozási intézkedések megtételét is követelésbe teszi és azt fogja javasolni, hogy ezeknek megvalósítása céljából országos bírói egyesület szervezése végett Budapestre a bírói kongresszus mielőbb összehívassék.

## Számüzött királyleány.

### Lujza gyermekei között.

### A müncheni találkozás.

Lujza hercegnő, Giron nyelvmester egykori szerelme, akinek kedvéért tudvaleg odahagyta családját, férjét, gyermekeit, a Montignoso grófnő nevet vette föl s szerényen, visszavonultan él Firenzében, a hol villát vásárolt és letelepedett.

A szerencsétlen asszony, akire rettentő sulylyal nehezedett a koronás asszonyok ezer apró és nagy tragédiája, ma már talán visszasírja azt a rideg, szeretet, szerelem nélkül való nyugalmat, amely a bajor udvarban életét egykoron elkeserítette. Ma már talán vágyik vissza abba a környezetbe, ahonnan elkerült, de ahová számára nincsen visszatérés.

Az anyai szeretet ma is erős még benne s annak a megegyezésnek értelmében, amely annak idején közte és férje között létrejött, gyakorta felkeresi a bajor székvarosban gyermekeit.

Ezzel a jogával a hercegnő most is él. Lapunk egy barátja, a ki Münchenben tartózkodik s a hercegnő környezetével összeköttetése van, írja nekünk onnan:

Hollandiából, a hol Lujza a nyarat töltötte, tegnapelőtt Münchenbe érkezett s a Hotel Vier Jahreszeiten-ben bérelt lakást. A hercegnő teljes inkognitóban Welder grófnő néven lakik a szállóban. Állandóan fekete ruhában jár s társaságában felolvasónőjén kívül nem volt senki.

Tegnap délután közönséges egylovas kocsin megérkezett a szálloda elé két legidősebb gyermeke, a hol a felolvasónő fogadta és kalauzolta őket anyjukhoz.

A találkozás megindító volt. A számüzött királyleány görcsös zokogással ölelte magához gyermekeit, a kik vele sirtak.

Lujza hercegnő közel egy óráig társalgot gyermekeivel s mindeniknek egy-egy emléket adott ajándékba. A hercegnő még ugyanaz nap estéjén visszautazott Firenzébe.

## UJDONSÁGOK.

— Személyi hír. Rakovszky Endre dr. főispán a fővárosból hazaérkezett.

— Művész házasság. Mészáros Giza kisasszonyt, a Szendrei kassai társulatának volt naivját, ki jelenleg a szegedi társulat tagja, nőül vette Csontos Gyula a szegedi színház tagja.

— Milyen lesz az időjárás szeptember hóban? A „Sirius” c. időjósító lap szerint szeptemberben az időjárás eléggé szépnek kínálkozik, itt-ott zivataros esővel. Második fele már szeszélyesebb, amikor is hűvös, viharos szelek, köd és gyenge éjjeli fagytól

kell tartanunk. Változik az idő 8, 9., 16., 19., 22. és 29-én.

— Balthazár Aradon. Balthazár bűvészmeister nagy siker mellett lépett föl Aradon. A híres Balthazár nem más mint Boldizsár Lajos kassai háztulajdonos, ki a legjobban kedvelt bűvészek egyike.

— A fegyver nem játék. Mint már annyiszor, ismét szerencsétlenség történt a fegyverrel való játék következtében. A hét folyamán Kistölgyesen egy odaváló gazda fia, a 13 éves Junni János apjának régi módú elültöltő fegyverével játszadozott. A töltött fegyver játék közben elült és az épen arra menő kiscereblyési illetőségű Leszó Jánost szíven találta. A szörnyet halt szerencsétlen áldozatot özvegye és kiskorú gyermeke gyászolja. A gondatlan apa ellen megindították a vizsgálatot.

— A kassai társulat Bukarestben. Komjáthy János szinigazgató, ki most társulatával nyári állomásán Brassóban tartózkodik, érdekes tervvel foglalkozik. Szeptember hó végén 10—12 előadásra a társulat operett személyzetével Románia fővárosába, Bukarestbe akar menni, hogy az ott élő nagy számú magyaroknak előadást tartson. Természetesen ez a terv csak az esetben valósul meg, ha a társulatnak a román kormány vámentességét és vasuti kedvezményt biztosít. Nos erre a reménységre vajmi kevés kilátás van, a mióta a román kultur liga elnöke, bebizonyította, hogy kultur betyár. Nem is értjük miért vágyódik a kassai társulat Bukarestbe, hol a magyar szó miatt, a magyar állam képviselőjét oly súlyos inzultus érte. Talán azt hiszi Komjáthy, hogy a magyar színészekkel a román fenevadak kiméleteseknek lesznek?!

— Verekedő cigányok. A táborban megbomlott a rend a cigánysereg között. Alig mulik el nap, hogy verekedés miatt a rendőrségnek munkát nem adnának. Tegnap este Horváth István, Horváth János, Berkó János, Duna Kálmán és Gadzsor Kálmán cigányok megtámadták Tacsá Annát. A védtelen leány kiáltására előtermett a rendőrség, aki megmentette a leányt a cigányok további inzultusától. A cigányok erre megtámadták a rendőrt, aki komoly veszedelemben forogván előrántotta revolverét. A cigányok erre eliramodtak. A rendőr azonban valamennyit elfogta s bekísérte a rendőrségre, hol a büntetést el nem kerülük.

— Ellopott batyu. Horváth Jánosné lengyelfalusi paraszt asszony tegnap bejött a vásárra, hogy egyet-mást összevásároljon. A teli batyuvál betért a Pesti-ut 2. szám alatt levő kocsmába, hogy néhány falatot egyék s valami italt vegyen magához. Majd később dolga akadt még, otthagya a batyut a kocsmában. Mire azonban visszatért, ismeretlen ember a batyut ellopta. A megkárosult asszony batyujában egy fehér alapon fekete virágokkal díszített mosokelme, egy nagy sárga nyakba való tibeti kendő és több fűszer áru volt. Panaszára a rendőrség a tolvaj ellen megindította a nyomozást.

— Sértetlenül a szekér alatt. A szerencsés véletlen tegnap megmentette a balcsattól egy Stooz Ella nevű fiatal leánykát. Hrobák János fuvaros tegnap lassu lépésben hajtott a Deák Ferenc utcán át a Szegefű utcába. Maga se tudja hogyan, a lovak elé botorkált egy kis lány, akit csak akkor vett észre, mikor már az a szekér alatt volt. Szerencséje a gyermeknek, aki nem volt más, mint Stooz Ella, semmi baja nem esett.

— A vízvezetési munkások sztrájkja. A vízvezetési munkások sztrájkja véget ért. Tegnap három óra hosszat tartó békéltetés után megállapodtak az új munka és műhelyrendben, valamint a 9 és fél órai munkaidőben. A bérek nem változtak. Sztrájkra a munkarend homályos passzusai adtak okot. A megállapodás érvényes 1908. évi július haváig. A pontos betartást egyrészt a munkaadók országos Egyesülete, másrészt

a munkások országos szakszervezete garantálja.

— Kézrekerült jómadarak. A homonnai járásnak közbiztonságát már jó ideje veszélyeztette két, a rendőri hatóságok előtt, ismert nevű jómadár. Bodák Sándor és Inecz Sámuel gácsországi illetőségű zsebtolvajok amikor csak áttették működési területüket a homonnai járásba, szinte hihetetlenül megsaporodott az apróbb bűncselekmények száma. Az egyizben, a mezőlaborci határszéli rendőrség által az ország területéről már kiutasított, két notorius gonosztevő most újból Zemplénben akart szerencsét próbálni, de mielőtt még hozzá foghattak volna kisedő játékaikhoz, a homonnai járás főszolgabírója 8 napra zár alá tette őket, hogy azután majd illetőségi helyükre toloncoltathassa Bodák és Inecz urakat.

— Párok cseréje. Tályáról írják lapunknak ezt a nem mindennapi történetet: Egy itteni kovácsmester két viruló szál leánya két testvérfiával járt jegyben, akik Losoncra valók és akik sokat jártak el együtt a jövendő após házába. Három hónap óta tartott már a boldog állapot, amely idő arra a tapasztalatra juttatta a fiatalokat, hogy ők nem egymásnak valók, már mint hitvestársaknak nem, de sógoroknak, sógor-nőknek igen. Magyarán: kiki a párját elcserélte és a házasság szeptember elsején így ment végbe Talya község nem kis csodálkozására. A történet mindenesetre szokatlan, mert hiszen az eféle párcsere legtöbb esetben a házasság után szokott megtörténni.

— Az imádságos könyv. Thury Zoltánról, a most elhunyt kiváló íróról jegyzik föl ezt a jellemző történetet. Mintegy tizenöt év előtt szerelmi viszonyba volt egy akkoriban sokat emlegetett színésznővel, aki akkoriban Debrecenbe szerződött. Egy délelőtt megérkezik Thury Zoltán Debrecenbe és azt mondja, hogy a színésznővel van dolga.

— Szakitottam vele, — mondta — de nála maradt az édes anyám imádságos könyve, azt kérem tőle vissza...

Igy is tett Thury Zoltán. A könyvet megkapta és még az nap elutazott Debrecenből.

— Egy válópör tanulságai. Párisból írják nekünk: A legtöbb ország törvényei elvált házaspárak dolgában úgy intézkednek, hogy a volt feleség tartásdíjat csak addig követelhet, a mig férjhez nem megy; a gyermektartás kötelezettsége azonban ekkor is fennáll, ha a gyermeket a bíróság a nőnek ítélte oda. E részben azonban meglehetősen változatosak az intézkedések. Lambert Alberttel, a Comédie Française egyik színészevel történt meg a következő eset: 1902-ben törvényesen elvált nejétől, a kinek családi neve Magnus Lujza; kis leányukat a bíróság az asszony gondozására bízta s a színeszt havi ötszáz frank nő- és gyermektartásra ítélte, a mi Párisban is számottevő összeg. Időközben úgy Lambert, mint volt felesége, a ki különben festőnő, újabb házasságot kötöttek. Az asszony éppen egy esztendeje, hogy férjhez ment Lambert arra támaszkodva, hogy az asszony új házasságában eléggé el van látva, szeretett volna a havi ötszáz frank fizetésétől szabadulni, s újra a bíróság elé vitte a dolgot, gyermeket visszakövetelte, ha pedig nem adnák őt neki vissza, csak havi százötven frankot ajánlott meg gyermektartás címén. Az apa nem is kapta vissza kis leányát, mert második házassága némi erkölcsi kifogás alá esik. A bíróság a havi százötven frankkal sem elégedett meg, hanem gyermektartás címén havi háromszáz frankot ítél meg az anyának. Az ítélet megokolása, hogy a kis leány nevelése, korának előrehaladtával mind többbe kerül, s származását tekintve, joga van nagyobb összegre. A bíróság nem vette tekintetbe a színésznek azt a kifogását sem, hogy volt felesége, mint kiváló festőművész, nő szépen keres; erre meg azt mondta ki, hogy erre a keresetre az új férjjel folytatott közös házastársnak van szüksége.

— A rák gyógyítható. Schmidt Ottó dr., a kölni egyetem tanára egy szert talált fel, amelynek használatára a rákbetegség gyógyítható. Schmidt dr. már régebben foglalkozott a rákbetegség tanulmányozásával és sikerült is neki a rákos fekélyeket oltásokkal állatok testén előidézni. Schmidt dr. bizton reméli, hogy kísérleteinek végén még a gyógyíthatatlannak mondott betegeket is meg fogja gyógyíthatni. Eddigi eredményei is nagy reményekre jogosítanak, mert Schmidt dr.-nak sikerült a betegség lefolyását enyhíteni és a fájdalmas tüneteket elhárítani.

— A korcsmárosok országos kongresszusa. A korcsmárosok most tartják Budapesten kongresszusukat. A kongresszust ma a Budapesti Korcsmárosok Ipartársulatának zászlószentelése előzte meg. A kongresszusra az ország minden részéről érkeztek korcsmárosok, vendéglősök. Eddig hat-száz vidéki korcsmáros jelentkezett a Vigadóban, ahol a kongresszus irodája van. A legtöbb vendéglőről és korcsmárról nemzeti színű lobogók hirdetik, hogy ma a korcsmárosoknak nagy napja van.

Az ünnep reggel kilenc órakor kezdődött, amidőn öt szürkelovas kocsihoz a zászlóanyát: Horváth József budapesti vendéglős feleségét. Ezután nagy menetben vonultak a Szent István-templomba, ahol csendes mise volt orgonakisérettel, majd dr. Kovács Kálmán plébános szentelte be az új nemzeti színű, selyem lobogót. Ezt követőleg a zászlóanya. Springer József ipartársulati elnök, dr. Kovács plébános, Hock János és Ballagi Aladár országgyűlési képviselők s mások vették be a zászlószegeket. A templomi ünnep után a menet a Vigadóba vonult, ahol szép hangverseny volt, amelyet Ballagi Aladár országgyűlési képviselő ünnepi beszéde nyitott meg. Utána társasbéd volt a Vigadóban s ugyanott este táncvigalom. A fővárosi újárósháza közgyűlési termében ma délután alakult meg a korcsmárosok országos kongresszusa. Az alakulásnál mintegy 150 korcsmáros volt jelen, köztük sok horvát és szász. A kongresszust Kenczel Adolf Nagyszében nyitotta meg rossz magyarsággal és németül üdvözlőlvén a megjelenteket. Szűcs Béla titkár előterjesztésére a tisztikar a következőképpen alakult meg: Diszelnök Hock János országgyűlési képviselő, elnökök: Szuvajdics Obrál (Szabadka), Szabó József (Kaposvár), Hurják Mátyás (Zágráb), Springer József (Budapest) és Kenczel Adol (Nagyszében). Alelnökök: Prinner Gyula (Miholica), Belák Ignác (Székesfehérvár), Breuer János (Budapest), Holbig György (Soroksár) és Rónai Béla Nagykőrös. Főjegyző: Matsád János Budapest. Jegyzők: Meyer Berci Kaposvár, Darvas János Nagykanizsa, Engel Zsigmond Szolnok és Bárcsi József Kassa. Ezután a napirendet állapították meg. E szerint holnap reggel 10 órakor kezdik meg a tárgyalásokat s délután 4 órakor küldöttségileg jelennek meg Wekerle Sándor miniszterelnöknel, hogy a kiskorcsmárosok sérelmeit személyesen előterjesszék a miniszterelnöknek. A megjelent magyar vendéglősök körében rossz benyomást tett az, hogy a tárgyalások hol németül, hol horvátul s alig-alig magyarul folytak le.

## KÖZGAZDASÁG.

### Cikória-termelés.

A cikória-termelés Abauj-Torna és Sáros vármegye egyes községében (nevezetesen a Tárca völgyben), valamint Zemplén vármegyében néhány év óta igen jól be van vezetve.

Előre kell boesájtani, hogy a cikória-növény mély talaju, jó erőben lévő agyagos vagy homokkal vegyített földet igényel. A cikóriának a legalkalmasabb elővetemény a téli kalászos, buza, rozs, köles és dohány.

A lóhere nem bizonyul alkalmasnak, miért nem is tanácsoltatik.

Zab és ugarföldben szoktak cikóriát termesztetni. Emellett azonban figyelemmel kell lenni arra, hogy az illető föld ne legyen őszi vetésnek szánva, miután a gyökérnek jól meg kell érnie.

Utóveteményül legjobbnak bizonyul a cukorrépa, a takarmányrépa és burgonya, de még az árpa lóherével is. A cikóriának cukorrépa előtt való termesztése már azért is igen ajánlatos, mert elejét veszi annak, hogy a föld répagyengését szenvedhessen és a cikória után termelt répa kiváló suly — és magas cukortartalom által tűnik ki. Épp ezen oknál fogva a Magdeburg (Németország) vidéken lévő cukorgyárak a cukorrépa termesztésükhöz a cikória-termesztést is nagy mértékben fölkarolták. Tudvalevő, hogy a cikóriagyökér főtáplálékát a mélyebb termőföld rétegeiből szedi, miáltal a felső réteg a cikória-termesztés alatt bizonyos pihenésben részesülhet.

A cikória-termelésnek szánt terület még ősszel készítenő elő és még a tél előtt mennél mélyebben megtrágyázandó.

Közvetlen a vetés előtt tavasszal a szalmastrágya alkalmazása határozottan hátrányos, miután a cikória-növény a kötött talajt kívánja meg. A szalmastrágya által pedig éppen az ellenkező éretik el, minek következtében csakis suly — és tartalom nélküli cikória produkátumnak!

Őszi trágyázásnak igen ajánlatos a szarvasmarhatrágya és a lótrágya, de ezeken kívül a műtrágya is előnyösen használtatik, még pedig a Thomas-phosphatliszt, melyből 1 katasztrális holdra körülbelül 400—500 kilogramm szükségeltetik. Tavasszal pedig lehetőleg nedves talajban Chili-salétromot, még pedig katasztrális holdankint körülbelül 100 kilogrammot kell alkalmazni, ami különben egészen a talaj alkatától és tulajdonságától van függővé téve.

Tavasszal a földet idejekorán meg kell boronálni, hogy a gaz csirázhasson. A szántást azonban abba kell hagyni, legfeljebb akkor fogatosítassék egészen könnyen és simán, ha gaz mutatkozik. A gyakori és mély szántás következtében a talaj igen lazává válnék, mi a cikóriánövényre éppen suly nem volna előnyös és amellet a talaj sokat veszítené téli nedvességéből. Azért csak akkor ajánlatos a könnyű és sima szántás, ha a földet a gáztól meg akarjuk tisztítani.

Különösen fontos és szükséges, hogy a föld a vetés előtt és utána is jól meghengeresszék, ha géppel lesz vetve, ha pedig kézzel vettetik, akkor csak a vetés befejeztével kell hengerezni.

A vetést nem kell György napja előtt, — tehát csak április végén vagy május elején fogatosítani, mert a korábbi vetés, mint tudjuk, a magbahajtást nagyban elősegíti, különösen ha fagy áll be.

A géppel való vetés határozottan előbbre való a kézzel való vetésnél, miért is nagyon helyes, hogy egynehány község ezen cél-nak megfelelő vetőgépet már beszerzett magának és ahol ez eddigelé még meg nem történt, ott nem kellene tovább várni, mert ezen vetőgép beszerzése idővel igen jól kifizeti magát, miután más mag elvetésére is használható. Abban az esetben, ha nagyobb vetőgépet vagy esetleg kisebbet venne egynehány gazda közösen, akkor csekély kölcsöndij fejében azt kölcsönbe is lehetne adni, miáltal az érte fizetett összeg idővel megtérülne.

A cikóriának a géppel való vetés 25 centiméternél ne legyen keskenyebb, mert ezáltal a gyomlálás igen megkönnyítettik. A gyomlálás, mely ha a kézzel fogatosított, nagy idővesztéssel jár s ennél fogva sokba is kerül. Erre a célra tehát legalkalmasabbnak bizonyul egy már éveken keresztül kipróbált és praktikusnak találtatott, igen ajánlatos eszköz, az úgynevezett: „Eredeti amerikai 18. sz. Planet jr. egykerekű kapáló,” mely a Clayton és Shuttleworth cég budapesti raktárából való és minden nagyobb városban valamelyik vaskereske-

désben beszerezhető 14 korona árban „ab Budapest.” Ezen kis eszköz az utolsó időben különösen cukorrépa-termesztéssel foglalkozó gazdaságokban talált nagy kelendő-ségre, mert a használata, eltérőleg az eddigi rendszerű közönséges kézzel kapálás ellenében, igen sok előnnyel jár. Ezen kapáló még asszonyok által is igen könnyen kezelhető és miután valamennyi géppel való vetésre nagy előnnyel használható, igen praktikus! Az egykerekű kapálóval fél katasztrális hold, mely géppel lett bevetve, 1 személy által 1 nap alatt alaposan megkapálható, ami a kézzel kapálás ellenében tetemes megtakarítást biztosít. Mihelyt gaz mutatkozik, ezen kapálóval a talajt meg kell dolgozni egyszerű és könnyű módon, mely munka bőven kifizeti magát a jó hozam által.

A fiatal növényzet egyesése és esetleges kitépése pontosan fogatosítandó, mert ennek elmulasztása esetén a termelő csak saját magát károsítja meg, miután a növényzet igen sűrű lesz, minek következtében a gyökér fejlődése nagyon befolyásoltatik és csak vékony, nem husos gyökereket kapunk, melynek a kiszedés és a megtisztítás körüli munka éppen oly nagy, mint a kifejlett gyökérnél, ellenben sulyra nézve kétszeresen kedvezőtlen.

Épp oly fontos és a termelő érdekében fekszik, a magbahajtásos gyökereket azonnal kitépni az első fellépésnél, nem csupán azért, mert abban az időben még a teheneknek takarmányul adható, hanem leginkább azért, mert az eltávolítás következtében a talajban levő gyökerek jobban fejlődhetnek.

A géppel való vetésnek még egy további előnye is van, tudniillik a gyökerek kiszedése ekével történhetik, mely célra a „Sack-féle kiemelőke” igen alkalmas. Mihelyt az egyes sorok ezen ekével át vannak szelve, a gyökerek, melyek ez által kiemeltetnek és egyoldalt egészen szabaddá vannak téve, könnyen eltávolíthatók. Aztán fel kell őket halmozni, megtisztítani és a velérszt elvágni.

Ezen eljárás a kétágu kapával való kiszedéssel szemben még azt az előnyt is nyújtja, hogy a talaj mélyen felszántatik, — tehát nem kell még egyszer szántani.

Azon termelő, ki a cikória-termesztést nagyban és észszerűen kultiválja, vagy az aki a kicsinybeni termesztést lehetőleg a saját embereivel keresztül viheti, a jelenlegi 3 kor. 80 fill. — 4 koronányi szép ár mellett — Kassára szállítva — mindenkor meg fogja találni saját előnyét, nevezetesen azért, mert a cikória-termesztés által a talaj akár melyik kalászos, gumós vagy gyökernövény számára, mely a vetésgóba felvétetik, kedvezően befolyásoltatik és mindenekelőtt azért is, mert a termelő ősszel biztosan megkapja készpénzben a termésért járó összeget.

Másoldalról azonban veszély fenyegeti Magyarország egyes vidékén már olyan szépen bevezetett cikóriatermesztést, amennyiben más országokkal szemben, hol szintén nagyban termelik a cikóriát, nem versenyképes. — Amint ezen sorok beküldője maga személyesen is meggyőződhetett, Németország északi részében 2 márka 20 fill. — 2 márka 30 fillér ár mellett nagy mennyiségben termelik a cikóriát és miután átlagosan 400 kilogramm nyers gyökérből 100 kilogramm szárított gyökereket lehet kapni, ennek folytán ottan körülbelül 3 márkával olcsóbbra jön a szárított cikóriagyökér, mint itt nálunk. — A Magyarországon levő gyárak már most is nagy áldozatot hoznak akkor, midőn a mi — jóval drágább árunkat megveszik s ezáltal a cikóriatermesztést még lehetővé teszik nálunk.

Ezt szem előtt kellene tartani, mert hiszen ebben a tekintetben bizonyára a magdeburgi világpiac a legmértvadóbb, ami itt Magyarországon azonban még nem eléggé ismeretes s éppen ezért ajánlatos volna a cikóriának nagybani termelése és a versenyt a külfölddel minden erővel fel kellene venni!

Telefon 178. sz. Interurban.

## Tisztviselő kölcsönök.

5—25 éves törlesztésre előnyös havi részletekben.

## Köztisztviselők

állami, megyei, városi és vasuti tisztviselők, valamint katonatisztek, kik finandális ügyeiket összes adóságaiknak konvertálásával egyszer s mindenkorra rendezni óhajtják forduljanak bizalommal

## LÁSZLÓ FÜLÖP

bankházához, utazási iroda  
KASSA,  
Kossuth Lajos-utca 4. szám,

hol az érdekeltek díjtalanul nyernek felvilágosítást. Jelzálogkölcsönök, conversiók, váltótéleszámitások a legeoulánabb feltételek mellett eszközöltetnek. Okmányszervező vállalat. Katonai, házassági és utlevél ügyekben pontos felvilágosítást nyújt és megbízás szerint eljár.

Levélbeni megkeresések haladéktalanul elintéztetnek.

Kiadó: Murányi József.

## HALTENBERGER BÉLA

RUHAFESTŐ, VEGYI-TISZTÍTÓ ÉS GÖZMOSÓ GYÁRA.

Telefon 70.

Telefon 70.

5

nap alatt

TISZTÍT, FEST

ruhát, felöltőt, téli-kabátot, bőrkabátot, szőrmét, függönyt stb.

50

fillérért kilogrammonként (20 kg. mennyiségnél) mos és házhoz szállít szárított és mángorolt állapotban

HÁZI FEHÉRNEMŰT.

Bővebb felvilágosítás nyerhető a Kossuth Lajos-u. 3., Fő-utca Andrassy palotában levő és Szerecsen-utca 3. szám alatti felvételi üzletekben.

## Gurszky József

vizezetéki, csatornázási és központi fűtés-berendezési vállalat. Vasbutor ágybetét és sodronyfonat-gyára. Ércfényező telepe. Sodronykerítések gazdaságok, kertek számára. Deák Ferenc-utca 18. és 20. földszint. Telefon szám 347.

Három szobás emeleti lakás fürdőszobával nov. 1-től kiadó Katona-kórház-utca 3. c. sz.

Klimatikus gyógyfürdő.

## GLEICHENBERG

Nyári üdülő.  
Idény:  
Május - október.

(Stájerország)

GYÓGYJAVALLATOK: Légzőszervek nyrtos bajai (Asztma, Emphysem) az emésztési zervek, szív-izmok megbetegedésénél, ideg-  
joknál stb.

GYÓGYESZKÖZÖK: Inhalációs thera-  
pia. pneumatikus kamarák, hidegvízgyógyintézet,  
szénsavas fürdők, Fango-gyógyimód stb. stb.

GYÓGYFORRÁSOK: Konstantin-Emma-  
forrás, Szent-János-kut, Remete-forrás.

Kimerítő képes prospektussal szolgál, lakás- és kocsimegrendeléseket elfogad a fürdőigazgatóság.

## A nagyszebeni általános takarékpénztár jelzálogkölcsönei.

I. A nagyszebeni általános takarékpénztár ad jelzálogkölcsönöket félévi (tőkét és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

A. 4<sup>1</sup>/<sub>2</sub>% kamatláb mellett 50 évi törlesztésre: a kölcsön legkisebb összege 30.000 K.

A törlesztés 100 félévi részletben történik: a félévi részlet tesz minden 100 K kölcsön után 26 K 11 f.

B. 5% kamatláb mellett 50 évi törlesztésre: a kölcsön legkisebb összege 20.000 K.

A törlesztés 100 félévi részletben történik; a félévi részlet tesz minden 1000 K kölcsön után 27 K 16 f.

C. 5<sup>1</sup>/<sub>2</sub>% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 10.000 K:

a) 41 évi törlesztésnél (82 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K után 29 K 60 f.

b) 35 évi törlesztésnél (70 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K után 31 K 03 f.

D. 5<sup>1</sup>/<sub>2</sub>% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 2000 K:

a) 40 évi törlesztésnél (80 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K után 31 K 84 f.

b) 25 évi törlesztésnél (50 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K után 37 K 47 f.

c) 10 évi törlesztésnél (20 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K után 65 K 05 f.

E. 6% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K:

a) 32 évi törlesztésnél (64 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K után 34 K 98 f.

b) 23 évi törlesztésnél (46 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K után 39 K 81 f.

c) 18 évi törlesztésnél (36 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K után 45 K 05 f.

d) 15 évi törlesztésnél (30 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K után 50 K 09 f.

Az A alatti kölcsönök csak földbirtokra, a B, C, D és E alattiak házakra is adhatók: valamennyi kölcsön — az egyszersmindenkorra fizetendő 1% tőzsdijon kívül minden egyéb levonás nélkül teljes összegben készpénzben fizetettik ki.

Bővebb értesítés nyerhető

dr. Aranyossy Andor és dr. Aranyossy Aristid ügyvédeknel  
Kassán, Deák Ferenc (Forgács)- utca 22. sz.

A nagyszebeni általános takarékpénztár Igazgatósága.

Nyomatott VITEZ A. UT. KASSA